gemeente Zoetermeer

BIJLAGE:
Procesvoorstel participatie ‘Nota Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2027’ en het plan ‘Integraal werken aan een gezonde stad’

A. Het exacte onderwerp en de speelruimte van de participatie

Elke vier jaar stelt de gemeente een nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid vast. In deze nota staan de visie, beleidsuitgangspunten, doelen, acties en te behalen resultaten beschreven om een gezonde leefstijl van inwoners te stimuleren en de gezondheid van inwoners te beschermen. De nota zal in het eerste kwartaal 2024 ter besluitvorming aan het college en de raad worden aangeboden.

Daarnaast heeft de raad op 11 september 2023 het plan “Het integraal werken voor een gezonde stad” vastgesteld. Een plan waarvoor de rijksoverheid aan de gemeente financiële middelen ter beschikking heeft gesteld voor de periode 2023-2026.
Naast de impact die de gemeente heeft om (integraal) de gezondheidsdoelen te bereiken, hebben andere partijen zoals maatschappelijke en zorgorganisaties dit ook. Daarnaast weet de inwoner zelf vaak het beste waar behoefte aan is en kan, eventueel met hulp, zelf de regie nemen.

Via dit procesvoorstel, waarin we een aanpak voor participatie beschrijven, geven we aan hoe we inwoners en maatschappelijke partners informeren over de beleidsvoornemens op het gebied van gezondheid en hoe we hen vragen mee te denken over en mede vorm te geven aan de concrete invulling van acties en maatregelen ten aanzien van de beleidsvoornemens voor het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners.

B. het doel van de participatie

We vragen inwoners en partners:

1. De kwaliteit van het beleid en plannen te vergroten:
   - Inwoners en partners worden geïnformeerd over de doelen en het draagvlak wordt verkend;
   - Inwoners en partners worden gevraagd vanuit hun kennis en ervaring verdere invulling en richting te geven aan de thema's die genoemd staan in de nota/het plan en daarmee bij te dragen aan de concretisering van de doelstellingen en beoogde resultaten.

2. Het beleid een nadere invulling te geven om de creativiteit van de stad aanboren en de wensen van inwoners meenemen bij het concretiseren van preventief gezondheidsbeleid, aansluitend op wat onze inwoners nodig hebben.

3. Met de gemeente en met elkaar samen te werken en daarmee een gedeeld eigenaarschap te creëren. Partners kunnen een rol op zich nemen in de uitwerking van

een bepaald (deel)thema en hierbij andere partners, de gemeente en inwoners betrekken. Inwoners kunnen ook met initiatieven komen en deze zelf uitwerken. Als gemeente stimuleren wij inwonersinitiatieven die aansluiten bij de doelstellingen van ons beleid. Vanuit het samenwerkingsverband Zoetermeer 2025 is een pilot geweest met Participatief Actie Onderzoek (PAO). Hier zal aansluiting bij worden gezocht.

C. De schaal waarop de participatie speelt

We halen bij partners en inwoners op hoe we de thema's de komende vier jaar in concrete acties uit kunnen werken, en inventariseren op wijkniveau wat er nodig is om de beschreven doelen te behalen en waar prioriteiten liggen.

D. Wie zijn er participatiegerechtigd

Alle inwoners van Zoetermeer, maatschappelijke en zorgpartners, ondernemers, onderwijs, jeugdpartners, culturele organisaties, en verder alle geïnteresseerden die mee willen denken over het gezondheidsbeleid.

- Partnerparticipatie: binnen Zoetermeer kennen we diverse partners die zich bezighouden met activiteiten gerelateerd aan de genoemde thema's. Deze partners vragen we mee te denken hoe zij hier vanuit hun rol mede invulling aan kunnen geven. Waar mogelijk vragen we onze partners via hun netwerk inwoners te consulteren.

- Inwonersparticipatie: Met inwoners gaan we samen met partners op wijkniveau in gesprek over welke doelen in hun ogen prioriteit zouden moeten hebben en welke thema's hen helpen de doelen te realiseren. Daarbij halen we ook op of er binnen een wijk verschillende aanpakken nodig zijn om een doel te (helpen) bereiken.

De nota en het plan zijn integraal van opzet en bevatten maatregelen om via diverse beleidsterreinen de gezondheid van inwoners te bevorderen en te beschermen en hiermee de impact op gezondheid te vergroten. De inhoudelijke uitwerking vindt plaats aan de hand van de volgende zes thema's:

1. Stimuleren van een gezonde leefstijl en het bestrijden van overgewicht en obesitas
2. Stimuleren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Het versterken van de verbinding van gezondheid met de sociale basis[1]
5. Versterken van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
6. Vitaal ouder worden

Per thema worden de (sub)doelen beschreven en in de uitvoeringsagenda worden de acties en te behalen resultaten beschreven. Het zijn ook de thema's die in het GALA terugkomen, zodat het één geheel vormt met elkaar. We organiseren de participatie per thema en/of per wijk/gebied. Inwoners worden benaderd via maatschappelijke partners.

E. het niveau van de participatie

Gekozen wordt voor de volgende drie niveaus van participatie:

1. Informeren
   Kwaliteit van het beleid en plannen te vergroten door:
   - Informeren over de beleidsvoornemens op het gebied van gezondheid.
   - Informeren over de doelen die we als gemeente nastreven.

[1] De sociale basis is het geheel aan informele en formele diensten, voorzieningen en relaties in de leefomgeving van mensen die eraan bijdragen dat mensen tot hun recht komen en kunnen floreren.

2. Consulteren (om advies vragen)
   Het beleid nader invulling te geven door:
   - Consulteren (ophalen) hoe we acties en maatregelen concreet kunnen maken, aansluitend op de behoeften. Hiermee geven we de beleidsvoornemens over gezondheid verder vorm en inhoud. Wat helpt om gezond te kunnen leven?
   - Consulteren (inventariseren) op wijkniveau hoe we de beschreven doelen kunnen behalen en waar de prioriteiten liggen. Welke thema's helpen de doelen te realiseren? Wat kunnen inwoners zelf doen en waar hebben ze hulp bij nodig?
   - Is er draagvlak voor?

3. Co-produceren
   - We vragen partners om te co-produceren. Komen tot concrete initiatieven en inzet van inwoners zelf om het gewenste resultaat te bereiken.

F. Aanpak van het participatieproces

Participatievorm algemeen

De nota lag voor alle inwoners en partners digitaal ter inzage gedurende de periode december 2023 t/m half januari 2024 via https://doemee.zoetermeer.nl. Deze mogelijkheid voor participatie is inmiddels beëindigd. 52 inwoners hebben deelgenomen aan de online participatie.

Een eerste concept van de nota en van het plan zijn daarnaast met de partners besproken op 27 juni en 9 oktober 2023 tijdens het beleidsoverleg lokaal preventief gezondheidsbeleid.

Participatievormen per thema en/of per wijk

We organiseren de participatie per thema en/of per wijk/gebied. Inwoners worden benaderd via maatschappelijke partners, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van hun bestaande overlegstructuren met inwoners. Participatiewijzen en locaties worden gekozen in overleg met de maatschappelijke partners en met de wijkregisseurs.

1. Stimuleren van een gezonde leefstijl en het bestrijden van overgewicht en obesitas
   - Via Inzet, JGZ, Gro-up en Goudenhart diëtisten
2. Stimuleren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving
   - Via Inzet, JGZ, Goudenhart diëtisten en Wijck
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Via Piëzo, JGZ, Gro-up en Stichting Kwadraad versterken van de verbinding van gezondheid met de sociale basis
   - Via Inzet, Indigo, JGZ, Gro-Up, EZZ, Stichting Kwadraad, Goudenhart diëtisten en Wijck
5. Versterken van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
   - Via Inzet, Indigo, Gro-up, GGZ Rivierduinen, Stichting Kwadraad en Wijck
6. Vitaal ouder worden
   - Via Palet Welzijn en Goudenhart diëtisten

Doe Mee

Tevens wordt bekeken of het digitale participatieplatform Doe Mee kan worden ingezet als aanvullend middel om inwoners mee te laten praten over het plan Integraal werken aan een gezonde stad.

Planning

- De online participatie over de nota via platform Doe Mee heeft plaatsgevonden van december 2023 tot 5 januari.

- De live participatie over de uitvoeringsagenda met inwoners en aanbieders vindt plaats in maart en april 2024 zoals onder paragraaf F beschreven. Tevens wordt bekeken of voor dit onderdeel ook Doe Mee kan worden ingezet.